

RUCH PRAWNICZY EKONOMICZNY I SOCJOLOGICZNY

ORGAN WYDZIAŁU PRAWNO-EKONOM. UNIwersYTETU
I WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ W POZNANIU

POŚWIĘCONY NAUCE I ŻYCIU
PRAWNEMU I GOSPODARCZEMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WYCHODZI W PIERWSZYM MIESIĄCU KAŻD. KWARTAŁU

REDAKTOR NACZELNY
I KIEROWNIK DZIAŁU PRAWNICZEGO
PROF. DR. ANTONI PERETIATKOWICZ

KIEROWNICY DZIAŁÓW
EKONOMICZNEGO: PROF. NOWAKOWSKI, PROF. TAYLOR
I PROF. L. ZAŁĘSKI // SAMORZĄDOWEGO: DR. J. HUBERT //
SOCJOLOGICZNEGO PROF. DR. J. BYSTROŃ I PROF. DR.
CZ. ZNAMIEROWSKI // SĄDOWNICTWA: SĘDZIA SĄDU
NAJWYŻSZEGO W. MISZEWSKI

ROCZNIK JEDENASTY
DRUGIE PÓŁROCZE 1931

1 9 P O Z N A Ń 3 1

SKŁAD GŁÓWNY: KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA
ODBITO W ROLNICZEJ DRUKARNI I KSIĘGARNI NAKŁADOWEJ

KOMITET   REDAKCYJNY:

Dyr. Adamczewski, f. X. Prof. Adamski, Dr. Baumgarten, Dr. Begale, Dyr. Biskupski, Prok. Bleszyński, Prof. Dr. Bossowski, Dyr. Brzeski, Prof. Dr. Brzeski, Prof. Dr. Caro, St. Czarnowski, Dr. Daszyńska-Golińska, Dr. Dbałowski, Dr. J. K. Gidyński, Prof. Dr. Glaser, Prof. Wł. Grabski, Dyr. Hebda, Prof. Horoszkiewicz, Dr. Janicki, Dr. Jedlicki, Prof. Dr. Kasznica, Dr. R. Knapowski, R. Kuzstelan, Dr. Leżański, Prof. Dr. Lisowski, Prof. Dr. J. Makowski, Prof. Dr. Nadobnik, Prof. Dr. Ohanowicz, B. Olszewicz, Dr. Wł. Orski, A. Ostrowski, Dr. Paczkowski, Dr. Porowski, J. Prokopowicz, Prez. Ratajski, Dr. Rosiński, Prof. Dr. Rutkowski, Dyr. Samulski, Prof. Silnicki, Dr. Sławski, Dr. Skorny, Prof. Dr. Stelmachowski, Prof. Dr. Sułkowski, Dr. T. Szczurkiewicz, Prof. A. Szymański, W. Trampller, Rad. J. Typiak, Prof. Dr. Wasiutyński, Dyr. Waszyński, Rad. J. Wengierow. Prof. Dr. Winiarski, Prof. Wojciechowski, Prez. Wyrzykowski, Prez. Zakrzewski, Prof. Dr. S. Zaleski, Rad. Z. Zaleski, Prof. Dr. Znaniecki.

Sekretarz Redakcji i Redaktor odpowiedzialny
magister praw Marja Zakrzewska

Przy oprawie zeszytu 3—4 w jeden tom, należy usunąć kartę tytułową oraz wykaz treści poszczególnych zeszytów, umieszczając natomiast poniższy wykaz treści wraz z kartą tytułową za II półrocze 1931

Treść rocznika jedenastego

DRUGIE PÓLROCZE 1931

I. ARTYKUŁY

Strona

Bossowski Franciszek, prof.: Jeszcze w sprawie kontraktów realnych	267*
Bzowski Stanisław, notariusz: Czy potrzeba w Polsce układać nowe prawo hipoteczne?	310*
Czuma Ignacy, prof.: Ogólne uwagi o projekcie prawa małżeńskiego Komisji Kodyfikacyjnej R. P.	293*
Janicki Stefan, dr.: Bezrobocie w Wielkiej Brytanji.	277*
Pietkiewicz Zenon: Kapitały obce w życiu gospodarczem Polski	325*
Taylor Edward, prof.: Istota kryzysu światowego	314*
Starzyński Stanisław, prof.: Rozważania konstytucyjne	255*

II. PRZEGLĄD PIŚMIENICTWA

A. DZIAŁ PRAWNICZY

Adair E. R.: The Exterritoriality of Ambassadors in the sixteenth and seventeenth centuries (rec. St. Zajązkowski)	605
Annuaire interpellentaire	631
Annuaire de l'Institut international de droit public	630
Ansion K.: Ustawa karna skarbowa	854
Arminjon P.: Précis de droit international privé (rec. prof. L. Bański)	892
Basseches J.: Kodeks postępowania cywilnego (rec. pro. St. Gołąb)	869
Benig A.: Studja akcyjne. III. Podwyższanie i obniżanie kapitału akcyjnego (rec. prof. A. Chełmoński)	860
Bigo Tadeusz: Kształcenie urzędników publicznych w świetle doświadczeń niemieckich (rec. prof. J. Panejko)	632
Bossowski Fr. i Świeściak S.: O prawie hipotecznem i mechanizmie hipoteki (rec. J. Glass)	865
Broad C. D.: Five Types of Ethical Theory (rec. prof. Cz. Znamierowski)	582
Czałczyński K.: Policja sesyjna polskich sądów powszechnych (rec. W. Miszewski)	853
Czuma Ignacy Dr.: Problemata stanowiska głowy państwa w Polsce (rec. prof. St. Starzyński)	621
Dbałowski W. i Przeworski J.: Przepisy o ochronie lokatorów, wyd. II (rec. dr. J. K. Gidyński)	860

Forsthoff E. Simons T.: Die Zwangsvollstreckung gegen Rechts- subjekte d. öffentlichen Rechts (rec. dr. J. Górski)	872
Gołąb St. i Wusatowski L.: Kodeks postępowania cywilnego (rec. dr. J. Górski)	868
Grzankowski Władysław: Zagadnienie sankcyj międzynarodowych Ligi Narodów (rec. dr. Z. Wachlowski)	591
Gutzwiller M.: International-Privatrecht (rec. prof. L. Babiński)	898
Jahrreis Hermann, prof.: System des deutschen Verfassungsrechts in Tafeln und Übersichten (rec. A. Miller)	631
Korzonek J.: Przyczynki do polskiego procesu cywilnego (rec. prof. St. Gołąb)	870
Krzywicki J.: Wina i ryzyko jako podstawy odpowiedzialności cywilnej (rec. prof. J. Gwiazdomorski)	855
Kutrzeba Stanisław: La Question de Wilno (rec. W. Polek)	597
Le Gall Robert: Le Pacte de Paris du 27 Août 1928 (rec. prof. J. Ma- kowski)	593
Lewald H.: Das deutsche internationale Privatrecht (rec. prof. L. Ba- biński)	900
Mycielski Andrzej Dr.: Obsada urzędu Prezydenta Rzeczypospolitej (rec. prof. St. Starzyński)	627
Orłowski Szczęsny: Ustawowa opieka nad ubogimi (rec. adw. St. Demiński)	637
Peiper L.: Ustawa karna skarbowa (rec. dr. G. Taubenschlag)	854
Petrażycki Leon: Wstęp do nauki prawa i moralności (rec. prof. Cz. Znamierowski)	579
Piętka Henryk: Słuszność w teorii i w praktyce (rec. prof. Cz. Zna- mierowski)	580
Polskie Ustawodawstwo Przemysłowe w opracowaniu Dra St. Kłuska i W. Gaertnera (rec. prof. J. Panejko)	635
Rappé Wilhelm Edmund, dr.: O „publiczno-prawnej” fundacji w usta- wodawstwie polskiem (rec. prof. J. Panejko)	640
Ray Jean: Commentaire du Pacte de la Société des Nations (rec. prof. J. Makowski)	595
Répertoire de droit international T. VI—IX (rec. prof. L. Babiński)	894
Rostworowski M.: La codification du droit international et inter- provincial privé en Pologne (rec. prof. L. Babiński)	896
Rutenberg Dr. jur. G.: Litauen, Russland und das Wilnaproblem (rec. W. Polek)	603
Scelle G.: La situation juridique de Vilna et de son territoire (rec. W. Polek)	600
Słomiński A.: Orzecznictwo S. N. Izby I cyw. (rec. W. Miszewski)	873
Szpręga W.: Sądownictwo polubowne w stosunkach handlowych i prze- mysłowych na ziemiach zachodnich (rec. J. Hryniewiecki)	874

Szyszkowski St.: Zagadnienie i komercjalizacja przedsiębiorstw państwowych (rec. prof. A. Chelmoński)	862
Taubenschlag R.: Wybór źródeł do rzymskiego prawa prywatnego (rec. prof. Z. Lisowski).	859
Zbiór zarządzeń Ministerstwa Spraw Wewn. „Okólniki" i „pisma okólne" od roku 1918 do 1930. Część I. i Część II. (rec. dr. W. Dalbor).	642

Bibliografia

Filozofja i teoria prawa	586
Prawo cywilne handlowe i procesowe.	871
Prawo międzynarodowe publiczne.	608
Prawo międzynarodowe prywatne.	901

B. DZIAŁ EKONOMICZNY

Boss Eugenjusz: Sprawa Robotnicza w Królestwie Polskiem w okresie Paskiewiczowskim 1831—1855 (rec. J. Wengierow).	649
Dzierżyński J.: Spożycie tytoniu w Polsce (rec. dr. Ig. Weinfeld)	914
Felten A.: Nauki kryzysowe (rec. St. Wyrobisz).	903
Frejlich Józef, Dr.: Koncentracja w przemyśle cukrowniczym wszechświatowym (rec. St. Czarnowski).	655
Gliwic Hipolit: Nieco optymizmu (rec. St. Czarnowski)	645
Grotjahn A.: Higiena ludzkiego rozrodu (rec. W. Dobrzyński)	929
Interim Report of The Gold Delegation i Selected Documents submitted to The Gold Delegation of The Financial Committee (rec. dr. St. Janicki).	676
Komorowski Wł.: Daleki Wschód w międzynarodowej polityce gospodarczej (rec. Wł. Studnicki).	932
Kotas Jan, Dr.: Jak należy rozwiązać sprawę budowy mieszkań w Woj. Śląskiem (rec. J. Schimmel).	662
Ladenberger T.: Zaludnienie Polski na początku panowania Kazimierza Wielkiego (rec. dr. L. Koczy).	906
Langrod R.: Uwagi o projekcie ordynacji podatkowej (rec. prof. Ig. Czuma).	923
Leśniewska: Rozwój ochrony macierzyństwa robotnicy w przemyśle polskim (rec. J. Wengierow).	692
Lovitt H. V. i Holtzclaw H. F.: Statistics (rec. dr. St. Janicki)	686
Markowski Bolesław, prof.: Administracja skarbowa w Polsce (rec. prof. Ig. Czuma).	671
Michalski P.: Podatki bezpośrednie w Polsce z uwzględnieniem ustawodawstwa zagranicznego (rec. prof. E. Taylor)	920
Michalski P.: Reforma podatkowa (rec. prof. E. Taylor)	920
Michalski P.: Podatki bezpośrednie w Polsce w okresie pięciolecia 1918—1923 (rec. prof. E. Taylor).	920

Moszczeński St.: Filozofja rachunkowości rolniczej (rec. W. Skrzywan)	943
Mytkowicz A., X.: O płacach zarobkowych i ich bieżącej polityce (rec. J. Wengierow).	938
Rosset E.: Proletariat łódzki w świetle badań demograficznych (rec. J. Wengierow).	939
Schimmel J.: System sfinansowania budownictwa mieszkaniowego (rec. Cz. Klarner).	659
Siebeneichen A. i Strasburger H.: Spór o Gdynię (rec. Dr. Fl. Barciński).	665
Smerek M.: Bilans płatniczy polski za 1929 r. (rec. dr. Ig. Weinfeld)	924
Weinfeld Ignacy, dr.: Skarbowość polska, wyd. III. (rec. prof. B. Markowski).	674
Wieszczycki Jan: Przenoszenie kredytów dodatkowych (rec. prof. Ig. Czuma).	675

Bibliografia

Teorja ekonomji politycznej, historia nauki ekonomji, specjalne rozprawy teoretyczne, encyklopedje, podręczniki, ogólna polityka ekonomiczna.	646,	904
Historja gospodarstwa społecznego.	651,	910
Polityka agrarna, rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, myśliwstwo.	652,	911
Górnictwo, przemysł, budownictwo, rzemiosło.	664,	915
Handel, polityka handlowa i komunikacja.	667,	916
Skarbowość, zagadnienia kredytowe, walutowe, bankowe i ubezpieczeniowe.	682,	926
Statystyka, polityka ludnościowa, wychodźstwo, geografia gospodarcza, gospodarka światowa.	689,	936
Praca i opieka społeczna.	695,	940
Spółdzielczość, organizacja pracy.	695,	942
Umiejętności handlowe.	697,	946

C. DZIAŁ SAMORZĄDOWY

Pilz Franciszek: Komunalna organizacja kredytowa (rec. prof. B. Markowski).	705
Rocznik Statystyczny m. Łodzi (rec. M. Porowski).	947
Samorząd święciański (rec. P. Typiak).	948
Sprawozdanie o sytuacji gospodarczej Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie (rec. dr. Fl. Barciński).	956
Tejszerski R.: Kilka słów o ustroju i działalności Samorządu terytorjalnego w Polsce (rec. rad. P. Typiak).	693
Ziomek Maksymilian Józef, dr.: Życie gospodarcze w okręgu krakowskiej Izby Przemysłowo-Handlowej 1850—1930 (rec. prof. J. Panejko)	711

Bibliografia

I. *Samorząd terytorjalny*

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, zagadnienia ustrojowe, organizacja, sprawy urzędnicze, ogólna polityka komunalna	699,	949
Przedsiębiorstwa komunalne, zakłady użyteczności publicznej, szkolnictwo, opieka i szpitalnictwo, budownictwo	702,	952
Finanse komunalne, polityka finansowa, budżety, ogólna gospodarka komunalna	707,	954

II. *Samorząd gospodarczy i samorząd pracy*

Teoria, historia, specjalne rozprawy teoretyczne, Izby gospodarcze, Izby pracy	711,	957
--	------	-----

D. DZIAŁ SOCJOLOGICZNY

Czekanowski J.: Zarys antropologii Polski (rec. J. Wiśniewski)	959
Dovifat Emil, dr.: Zeitungswissenschaft. I — Allgemeine Zeitungslehre. II. — Praktische Zeitungslehre (rec. J. Gutsche)	721
Poliszewski Mieczysław: Społeczna akcja oświatowo-wychowawcza (rec. prof. J. St. Bystróż)	714
Znaniecki Florjan: Miasto w świadomości jego obywateli (rec. T. Szczurkiewicz)	717

Bibliografia

Wydawnictwa zbiorowe. Podręczniki. Historia socjologii	712,	959
Metodologia. Zagadnienia graniczne	712,	964
Podłoże biologiczne. Warunki zewnętrzne	713,	966
Życie społeczne	715,	968
Grupy i typy	718,	975
Wytwory społeczne	722,	980
Varia	724,	982

III. PRZEGLĄD PRAWODAWSTWA

Polskie prawo skarbowe przez dr. R. Knapowskiego	
I. Budżet	725
II. Wydatki	730
III. Dochody	734
IV. Kredyt publiczny	747
Prawo i proces karny przez prof. J. J. Bossowskiego	749
Prawo cywilne przez prof. A. Ohanowicza	751
Proces cywilny przez prof. Br. Stelmachowskiego	752
Zobowiązania międzynarodowe przez prof. J. Makowskiego	984
Kronika ustawodawcza	755, 998

IV. SĄDOWNICTWO

A. PRZEGLĄD ORZECZNICTWA

Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego (b. zabór rosyjski) przez St. Zaleskiego	. 761,	1000
Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego (b. zabór austriacki) przez J. Prokopowicza	. 770,	1015
Orzecznictwo karne Sądu Najwyższego (b. zabór pruski) przez St. Błęszyńskiego	. 773,	1019
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór rosyjski) przez W. Miszewskiego	. 782,	1029
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór austriacki) przez Dr. Wł. Dbałowskiego	. 788,	1035
Orzecznictwo cywilne Sądu Najwyższego (b. zabór pruski) przez W. Trampler	. 793,	1040
Orzecznictwo Najwyższego Trybunału Administracyjnego przez Dr. Wł. Orskiego	. 796,	1044
Orzecznictwo Mieszanego Trybunału Rozjemczego polsko-niemieckiego przez St. Dembińskiego		804

B. INNE SPRAWY SĄDOWE

Z działalności Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P. (przez W. Miszewskiego)		806
Z Zrzeszenia Sędziów i Prokuratorów R. P.		.1058

V. KRONIKA

A. KRONIKA EKONOMICZNA

Przemysł i górnictwo przez St. Czarnowskiego		.1059
Handel przez R. Urbana		803
Stosunki walutowe i bankowe przez St. Warchoła	. 815,	1065
Spółdzielczość przez J. Bargiela		.1072

B. KRONIKA SOCJALNA

Praca przez J. Wengierowa		822
Ubezpieczenia społeczne przez dr. J. Baumgartena		.1079

C. KRONIKA SAMORZĄDOWA

Samorząd ziemski przez rad. P. Typiaka		.1031
Samorząd miejski przez dyr. M. Porowskiego		.1087

VI. MISCELLANEA

Śp. Prof. Leon Petrażycki przez prof. J. Landego	838
Śp. Wł. Żywicki przez W. Miszewskiego	840
Śp. St. Nowodworski	1094
Z Komisji Kodyfikacyjnej	1095
W sprawie studjów kryminologicznych przez prof. J. J. Bossowskiego	841
Braki naszych wydawnictw podręcznych przez dr. W. Dalbora	842
Z towarzystw prawniczych i ekonomicznych	844, 1095
Prace ustawodawcze Ministerstwa Sprawiedliwości	1095
Międzynarodowy Kongres Prawa Porównawczego	1097
Fundusz „Ruchu”.	852, 1101